

**TUDNIVALÓK A DE BTK
INFORMÁCIÓS ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
TECHNOLÓGIÁK (ITK)
SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSÉRŐL**

DEBRECENI EGYETEM
BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR
2022.

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

1. A szakirányú továbbképzés megnevezése:

Információs és Kommunikációs Technológiák (IKT) szakirányú továbbképzés

2. A szakirányú továbbképzésben szerzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

információs és kommunikációs technológiák módszertani szakember

3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:

Társadalomtudomány

4. A felvétel feltétele:

Társadalomtudomány, pedagógusképzés, bölcsészettudomány, gazdaságtudományok, műszaki képzési területen alapképzési szakon (korábban főiskolai szintű képzésben) szerzett oklevél

5. A képzési idő, félévekben meghatározva:

2 félév

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:

60 kredit

7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerzhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben

A tanulmányok elméleti megalapozásához szükséges speciális tudáson túl a képzést elvégzők a digitális eszköz és programismeret, illetve a digitális tartalomtervezés magas szintű ismereteit sajátítják el, tisztában vannak az információs és kommunikációs technológiák sajátosságaival, munkahelyi és mindennapi alkalmazhatóságukkal.

7.1. Elsajátítandó kompetenciák

A hallgató

- képes az önreflexió, önelemzés módszertanának megismerésére és alkalmazására saját szakmai tevékenységeiben;
- érzékeny a jelenkori társadalmi-kulturális jelenségekre, változásokra, a társadalmi, nevelési-oktatási rendszerek esélycsökkentő, szegregációs hatásmechanizmusaira a sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű csoportokra;
- képes felelősséget vállalni a tanulók, tanulócsoporthoz, társadalmi csoportok adaptív fejlesztésében;
- felismeri a társadalmi és szakmai változások szükségszerűségét, szakmai munkájában azokat több szempontú bizonyítékokon alapulva elemzi az új eredmények elérése érdekében;
- tudatában van, hogy minden fejlesztés maga is rendszer;

– sajátja az együttműködésen alapuló szervezethez, képes szervezet részeként tevékenykedni, s a partnerekkel való komplex együttműködés révén személyiséget fejleszteni.

7.2. A képzés során megszerzhető tudáselemek, ismeretek:

A hallgató

- tudjon hatékonyan tájékozódni a pedagógiai kérdéseket, problémákat tárgyaló szakirodalomban, fogalomrendszerben, személyes pedagógiai elveinek kialakítása érdekében is;
- átlátja és érti az egyenlőtlenség társadalmi problémáit, és a társadalmi intézmények és szakemberek felelősségi körét, esélynövelő vagy esélycsökkentő jelentőségét;
- ismeri a pedagógiai fejlesztések alapvető törvényszerűségeit, a hatékony fejlesztés menetét és eredményességét befolyásoló egyszerűbb külső - belső folyamatokat; a fejlesztések projektszerű szervezésének elveit, a stratégiai céloktól, a pályázatok készítésén át a megvalósításig, s azok eredményeinek tudatos visszacapcsolásáig; a szervezetek működésének jellemzőit, a szabályozás és döntési folyamatok sajátosságait, különös tekintettel a közoktatási és a szakmai támogató intézményekre;
- birtokában van az információs és kommunikációs technológiai folyamatoknak, eszköz- és módszertannak, az arányos és komplex alkalmazási ismereteknek, technikáknak.

A képzés során megszerzhető személyes adottságok, készségek:

A képzésben résztvevők képesek

- szakmai modellek önálló feldolgozására és értelmezésére saját szakmai fejlesztése és mások támogatása érdekében; a munkájához kötődő IKT-módszertan megfogalmazására, bemutatására és közös megbeszélésére (együttműködésre);
- különböző nevelési, oktatási, kutatási álláspontok megjelenítésére, az adott (társadalmi) szituációban a tanulás-tanítás fejlődése szempontjából érvényes álláspontok képviselésére és az ezek melletti érvelésre;
- szakmai segítőként vagy irányítás mellett szakmai projektek, pályázatok tervezésében, szervezésében és értékelésében közreműködni, s képesek szakmai eredményei érthető megfogalmazására, különös tekintettel az IKT alkalmazás módszereire;
- szakmai segítőként vagy szakmai vezetés mellett egyszerűbb folyamatok irányítójaként pedagógiai innovációban, szervezetfejlesztésben, projekteknél, programkidolgozásban és fejlesztésben részt venni, különös tekintettel az IKT-módszertan, az e-Learning alapú tanulási környezet és a tanulás támogatását szolgáló programok témakörében, más komplex iskolafejlesztési projekteknél;
- együttműködésen alapuló tevékenységekben szakmai részvételre és együttműködésen alapuló tevékenységeket tervezni, szervezni.

A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A végzett hallgatók képesek az önálló információ- és dokumentumkeresési útvonalak típusainak tervezésére, bemutatására, alkalmazására, s az ehhez szükséges ismeretek hatékony átadására.

Tipikus gyakorlóhelyi környezetben, szimulációs modelleken alkalmazzák az elsajátított eszköz- és módszertant, az arányos tudásépítést.

Önálló prezentációval, óra/foglalkozás keretben alkalmazzák a megszerzett ismeret, tudás elemeit.

8. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök és azok kreditértékei

Elméleti, alapozó ismeretek: **17 kredit**

A tanulmányok elméleti megalapozásához szükséges speciális pedagógiai, pszichológiai ismeretek elsajátítása; a gyakorlathoz szükséges jogi, etikai ismeretek, valamint könyvtártechnikai, keresési ismeretek; a nyílt tanítás-tanulás, e-learning általános ismeretével az új szemlélet kialakítása a képzés szorosan vett szakmai részének megalapozásához (a képzési idő 27%-ában).

Digitális taneszköz és program ismeretek: **15 kredit**

A digitális módszertan önfejlesztő elsajátítását, gyakorlati alkalmazását megalapozó, lehetővé tevő elméleti, technikai és gyakorlati ismeretek elsajátítása; a digitális tananyagfejlesztés, a hatékony és arányos óra/foglalkozás tervezés képességéhez szükséges eszköz, tartalom és program ismeretek elsajátítása (a képzési idő 23%-ában).

Digitális tartalom tervezési ismeretek: **12 kredit**

A szemléletformáló alapozó tárgyakra, illetve a megismert digitális eszközökre, tartalmakra építve a hallgatók megismerkednek a digitális eszközökkel támogatott arányos óra/foglalkozás tervezéssel, a digitális tananyagfejlesztés, az önálló tervezés és a hálózati együttműködés nyújtotta lehetőségekkel (a képzési idő 22%-ában).

Az elsajátított digitális tervezési ismeretek gyakorlati alkalmazása (dokumentum készítése): **6 kredit**

A képzés során célirányosan elsajátított ismeretekre alapozva szimulációs helyzetben konkrét, digitális módszertan alapján dokumentumok készítése (a képzési idő 11%-ában).

9. A szakdolgozat kreditértéke: 10 kredit

KÉPZÉSI PROGRAM

1. A képzésért felelős kar megnevezése:

DE Bölcsészettudományi Kar

2. A szakért felelős oktató:

Dr. habil Kálai Sándor, intézetigazgató egyetemi docens

3. Képzési cél:

Az Információs és Kommunikációs Technológiák (IKT) szakirányú továbbképzés célja, hogy a képzést elvégzők a digitális kompetenciájukat versenyelőnyként használhassák a munkahelyi és az oktatási feladatmegoldásban, valamint alapkészségként támaszkodhassanak az IKT eszközökkel történő tervezésre, szervezésre, munkavégzésre. A könyvtár- és információtudományt a médiatudomány szempontjaival ötvöző képzés azt szolgálja, hogy a képzést elvégzők képesekké váljanak önálló információ- és dokumentumkeresési útvonalak tervezésére, s a megtalált adatok hatékony feldolgozására, tárolására, továbbítására. Mind a munkahelyi tanulási/tanítási folyamatokban, mind a pedagógiai tudásszervezésben és tudásátadásban képesek lesznek az IKT szempontú módszertan kreatív alkalmazására és az e-learning alapú tanulásmenedzselési környezetek létesítésére, fejlesztésére, körültekintő és magabiztos módszertani tudatossággal használják az IKT technológiákat bármely társadalmi területen problémamegoldó helyzetben, továbbá a digitális kompetenciát és az IKT eszközöket az osztályterembe bevívó pedagógusok ismerik a diákjaikra jellemző médiahasználati helyzeteket, tartalomalkotó, tartalomfogyasztó és tartalomkereső szokásokat.

4. A képzés formája:

Nappali és levelező képzés, szakirányú továbbképzés

5. A képzés szerkezete:

A képzés időtartama 2 félév, a teljesítendő kreditek száma összesen 60.

Szerkezeti egységei: elméleti, alapozó ismeretek (17 kredit), digitális taneszköz és program ismeretek (15 kredit), digitális tartalomtervezési ismeretek (12 kredit), a digitális tervezési ismeretek gyakorlati alkalmazása (6 kredit), szakdolgozat megírása (10 kredit).

6. A képzés módszerei:

A képzés elméleti és gyakorlati elemeket egyaránt tartalmaz.

Az egyetemi képzésekben hagyományosan bevett frontális tudásátadás mellett képzésünk messzemenően tekintetbe veszi, hogy – a képzés témájának megfelelően – a tanulási folyamatba be kell vonnunk a digitális kompetenciát és az IKT eszközök kiterjedt hálózatát.

Alkalmazott módszertanunk alapelvei megfelelnek a 21. századi tanulás hat dimenziójának: önszabályozás, egyéni tanulási utak, komplex kommunikáció, együttműködés, valós problémamegoldás, IKT használat.

Abból indulunk ki az oktatás módszertani elveinek és gyakorlatának kialakításakor, hogy a Z generációs diákok és fiatal munkavállalók eleve egy digitális eszközökkel teli világba születnek, így a tudásszervezésnek és a tudásátadásnak is új formáit igénylik: projektszemléletet, interaktív foglalkozásokat. Ennek megfelelően a képzés során módszertani prioritás lesz, hogy a képzésben résztvevőket rászoktassuk az önálló információ- és dokumentumkeresési útvonalak tervezésére és

kritikus használatára. Módszertani alapelvünk lesz az önszabályozás erősítése, az egyéni tanulási utak felkínálása, az egyéni és csapatmunkában előzetesen lefektetett megismerési célokat kiszolgáló együttműködés erősítése, a valós élethelyzetekből nyert problémák megoldása, az órai és otthoni feladatokhoz illeszkedő IKT-eszközök tudatos, reflektált, dokumentált használata.

A médiatudományi tantárgyak oktatása során nem csupán tanulunk és beszélgetünk az új médiás tartalmak hálózati kultúráján belüli, alulról szerveződő körforgásáról, hanem a képzésben résztvevőknek maguknak is produkálniuk kell tartalmakat (pl. a remix, a remake, a paródia technikáival, gyakorlataival). Programunk felkészít a webkettes médiakörnyezetben szokásos digitális tartalomgyártás és tartalommegosztás alapjaira: vlog készítése, YouTube videó gyártása, Instagram sztori megalkotása, felcímkézése, megosztása stb.

7. Tanterv:

I. Elméleti, alapozó ismeretek (180 óra, 17 kredit)

Tantárgy	Óra nappali/levelező	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
Az IKT oktatás/nevelépszichológiai kérdései	30/10	szem.	3	-	1
IKT az oktatásban	30/10	szem.	3	-	1
Szerzői jog	30/10	előadás	2		1
Tájékoztató, információforrások gyakorlata	30/10	szem.	2	-	1
Digitális gyűjtemények	30/10	szem.	4	-	2
Számítógépes gondolkodás	30/10	szem.	3	-	1

II. Digitális taneszköz és program ismeretek (150 óra, 15 kredit)

Tantárgy	Óra nappali/levelező	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
Médiaszövegek elemzése	30/10	szem.	4	-	1
Tantárgyi tartalmak digitalizálása	30/10	szem.	2	-	1
Digitális óratervezés	30/10	szem.	4		2
Programozási alapismeretek	30/10	szem.	3	-	1
Projekt-és tudásmenedzsment a gyakorlatban	30/10	szem.	2	-	2

III. Digitális tartalom tervezési ismeretek (150 óra, 12 kredit)

Tantárgy	Óra nappali/levelező	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
Személyközi kommunikáció	30/10	szem.	2	-	2
Prezentációs technológiák	30/10	szem.	2	-	2
Irodai szoftverek	30/10	szem.	2	Digitális szövegkezelés	2
Digitális szövegkezelés	30/10	szem.	2	-	1

Adatvizualizálás	30/10	szem.	4	-	1
------------------	-------	-------	---	---	---

IV. Az elsajátított digitális tervezési ismeretek gyakorlati alkalmazása (6 kredit)

V. Szakdolgozat (10 kredit)

Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
Szakdolgozat	–	–	10	-	2

8. A résztvevők teljesítményét értékelő rendszer:

Az ismeretek számonkérése a tantervben előírt, részben egymásra épülő, részben egymástól független teljesítményértékelési rendszerre épül. A teljesítményértékelő rendszer alapvetően a kollokviumok és szemináriumi feladatok teljesítéséből, az elsajátított digitális tervezési ismeretek gyakorlati alkalmazásából, a szakdolgozat elkészítéséből, valamint a záróvizsgából tevődik össze.

A szakdolgozat:

Témáját az információs és kommunikációs technológiák valamely részterületéről kell választani, melyet társadalomtudományos módszerrel (pl. résztvevő megfigyelés, kérdőív, interjú, fókuszcsoport) kutatni lehet és érdemes. A szakdolgozati témákat a szakirányú továbbképzésben résztvevő oktatók az 1. félév végén közlik a hallgatókkal. A választható témák listája ezen az oldalon érhető el: <https://informatikuskonyvtaras.unideb.hu/hu/informacios-es-kommunikacios-technologiak-ikt-szakiranyu-tovabbkepzes>

A konzulens választásának határideje: december 31.

A dolgozat a szerző önálló munkájának eredménye! A szakdolgozat minimum 30.000 karakter hosszúságú, amelybe nem számítanak bele a mellékletek (képek, ábrák, a dolgozat nyersanyagát jelentő hosszabb forrásszövegek, vagy táblázatok). A szakdolgozathoz a szerző a Debreceni Egyetem Média- és Könyvtártudományi Intézetének képzéseinél bevett formai követelményeket figyelembe véve tudományos hivatkozásokat készít. A szakdolgozat eredetiségéről szerzője büntetőjogi felelőssége tudatában nyilatkozik (a nyomtatvány elérhető az alábbi linken: <https://btk.unideb.hu/hu/node/128> Nyilatkozat diplomamunkához - DEA c. link alatt).

A szakdolgozat felépítése. A címlap tartalmazza a dolgozat címét, a szerző nevét, a témavezető nevét és az elkészítés évét. Ezt követi az eredetiségről szóló nyilatkozat, majd a tartalomjegyzék és a dolgozat szövege fejezetekre tagolva. A dolgozat végén kell elhelyezni a felhasznált források és a szakirodalom, valamint – ha van – a képek és ábrák jegyzékét.

A szakdolgozatot a dolgozat témavezetője bírálja szakmai szempontok alapján. A dolgozat írója az egyetemi szabályzatokban meghatározott módon kérhet felülvizsgálatot, ha nem ért egyet a dolgozat minősítésével és értékelésével.

A szakdolgozat elkészítésének határideje: március 31. A konzulenssel egyeztetve további két hét hosszabbítás vehető igénybe, tehát a dolgozat leadásának végső határideje: április 14.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás feltétele:

Az a hallgató bocsátható záróvizsgára, aki a 60 kreditet megszerezte, vagyis teljesítette a kötelező tárgyakat, és megírta a szakdolgozatát, amelyre megkapta az érdemjegyet.

A záróvizsga részei:

1. Szakdolgozati prezentáció: a hallgató a szakdolgozatának tartalmából, az ott tárgyalt kérdéskörökből a záróvizsgát megelőzően számítógépes prezentációt készít, amit a minimum kétfős záróvizsga bizottságnak a vizsgán projektorral kivetítve bemutat, és a vizsgabizottság által a prezentációval kapcsolatban feltett kérdésekre válaszol,

2. Elméleti felkészültség: a hallgató a képzés tárgyaihoz kapcsolódó tételsor egyik tételét kifejti, és az azzal kapcsolatban feltett kérdésekre válaszol. A hallgató a képzés a tételsort előzetesen, legalább nyolc héttel a záróvizsga előtt megkapja. A tételsor a következő helyen érhető el: <https://informatikuskonyvtaros.unideb.hu/hu/informacios-es-kommunikacios-technologiak-ikt-szakiranyu-tovabbkepzes>

Amennyiben bármely részjegy elégtelen, az egész záróvizsga érvénytelen.

Az oklevél minősítése a következő 3 részjegy átlagából áll össze:

1. a szakdolgozat érdemjegye,
2. a szakdolgozati prezentációra kapott érdemjegy,
3. a szakmai felkészültséghez kapcsolódó tétel kifejtésére kapott érdemjegy.

9. A korábban szerzett ismeretek, gyakorlatok beszámításának rendje:

Bármely felsőoktatási alapképzésben vagy továbbképzésben szerzett kredit elismerhető, ha a kreditátváltás általános szabályai szerint ekvivalens a jelen szakirányú továbbképzés valamely tantárgyával.